

HANSSEN
BOUWBIOLOGISCH
AANNEMERSBEDRIJF
voor gezond bouwen
& wonen

Nieuwsbrief

2007

groendaken en hout voor buiten

St. Barbarastraat 117 - 6415 RS Heerlen
info@hanssenbiobouw.nl
045 - 572 22 80

lweer is er een jaar voorbij, dus tijd voor een nieuwe nieuwsbrief.

Afgelopen jaar hebben we de tijd genomen om een website op het world wide web te krijgen. Het bespaart ons hopelijk heel wat postzegels en telefoontijd.

Bij deze hartelijk dank aan de sitebouwers Juul Reumkens en Nico Habets. Maar ook aan Iwan Peters, Joep Dohmen, Marcel Leuven, Marianne Klein, Ed Hoogenboom en George Meijers die door hun kritische kijk een steentje hebben bijgedragen.

En omdat je aan de website nog van alles kunt wijzigen en toevoegen, willen we jullie graag uitnodigen om mee te denken over eventuele verbeteringen. Ook mooie foto's van door ons gemaakte bouwwerken zijn welkom, want daar hebben we nog niet veel aandacht aan kunnen besteden.

Dit jaar heeft onze nieuwsbrief als thema: "groendaken en hout voor buiten".

Aan het woord komt een van de eerste klanten die 12 jaar geleden op een plat dak een tuin hebben gemaakt.

Op de foto's van onze website is te zien dat functionaliteit en schoonheid hand in hand kunnen gaan.

Tot slot wensen we jullie een gezond en gelukkig 2007.

Jan en Resi Hanssen-Klein

Dominik en Maja

St. Barbarastraat 117

6415 RS Heerlen

045-572 22 80

www.hanssenbiobouw.nl

email: info@hanssenbiobouw.nl

HOUT VOOR BUITEN

Voor tuinschuttingen, hekken, speeltoestellen e.d. van (giftig) geïmpregneerd hout zijn tegenwoordig diverse alternatieven zoals:

HEKKEN VAN KASTANJEHOUT

Deze zogenaamde engelse schapenhekken zijn 122 cm. hoog en bestaan uit verticale kastanje houten "takken" die met draad aan elkaar zijn verbonden. In vergelijking met andere houtsoorten groeit de inlandse kastanje snel. Kastanjehout is hard en gaat lang mee. zie ook www.kastanjehout.nl

Hek van kastanjehout

GEVLOCHTEN WILGENTENEN

Wilgentenen, de uiteinden van de takken van een (knot)wilg kun je vlechten tot een hek of schutting. De schutting kun je eventueel insmeren met een mengsel van leem en wit cement. Zie ook www.meneervermeertuinen.nl (materiaal-leem).

Ook kun je de wilgentakken in de grond steken (steken) in een bepaalde vorm, bijvoorbeeld een cirkel met een diameter van 2,5 m.. Laten groeien en m.b.v. een hulpconstructie of door bijelkaarbinden en/of vlechten er een iglotent of tipi van maken.

Hek van wilgentakken en leem

DE KANT EN KLAAR HAAG

De kant en klaar haag bestaat uit een metalen rooster dat begroeid is met klimplanten, veelal klimop. De klimop staat in potgrond in een biologisch afbreekbare bak. Zie ook www.kantenklaarhaag.nl Ook zijn er matten van dopheide te verkrijgen.

SPEELTOESTELLEN VAN ROBINIA HOUT

Robinia is een Europees hardhout. Door de natuurlijke bestendigheid tegen houtrot, schimmels en insecten, zowel in als boven de grond, is dit hout een uitstekend alternatief voor de chemisch verduurzaamde houtsoorten en tropisch hardhout. Het hout wordt geschild, geschuurd en met een olie behandeld. Op het schoolplein van de Vrije School Heerlen zijn diverse speeltoestellen van robinia te bewonderen.

Zie ook www.goedespeelsystemen.nl

Kant en klaar haag

THERMISCH GEMODIFICEERD HOUT

De laatste jaren passen we voor gevelbekledingen en terrasafscheidingsen veelal thermisch gemodificeerd hout toe. Dit hout wordt onder druk verhit, en is daardoor beter bestand tegen vocht en houtaantasting door schimmels e.d.

Zachtere houtsoorten, zoals vuren, grenen, populieren (duurzaamheidsklasse 3-4) kunnen door deze behandeling dezelfde eigenschappen krijgen als de hardere houtsoorten (duurzaamheidsklasse 1-2). Het is een milieuvriendelijk productieproces met een relatief laag energieverbruik. De belangrijkste toepassing was aanvankelijk gevelbekleding, maar nu wordt er ook tuinmeubilair, schuttingen, zandbakken en zelfs muziekinstrumenten van gemaakt. Bekijk onze website voor reeds gerealiseerde toepassingen. Voor meer info: www.thermohout.nl, www.platowood.nl en www.deonderneminginarchitectuur.nl

GIFTIG HOUT

Hout dat buiten wordt gebruikt staat bloot aan weersinvloeden, schimmels en insecten. Zachthout is hier tegen niet bestand. Daarom impregneert men het hout met verduurzamingsmiddelen, zoals wolmanzouten. De bekendste wolmanzouten zijn CC (met chroom en koper) en CCA (met chroom, koper en arseen). Wolmanzouten geven het hout een groenblauwe kleur. Deze wolmanzouten kunnen door regen in het grondwater en bodem terecht komen. Ze zijn niet of slecht afbreekbaar. Alleen met gewolmaniseerd hout met KOMO keur valt de uitlozing binnen bepaalde normen. Sinds juni 2004 mag CCA hout niet meer gebruikt worden.

Ook is veel hout behandeld met creosootolie en carbolineum (bielzen). Het gebruik van carbolineum is sinds november 2001 verboden en de toepassing van gecreosoteerd hout is door particulieren ook niet meer toegestaan.

RESUME

- Overweeg het gebruik van thermisch gemodificeerd hout i.p.v. gewolmaniseerd hout
- Overweeg het gebruik van Europees hardhout i.p.v. gewolmaniseerd hout.
- Als je gewolmaniseerd hout gebruikt, let op KOMO keur.
- Bij schilderen, let op verf met weinig vluchtige organische oplosmiddelen.
- Overstekken aan de gevel beschermen kozijnen en gevelbekleding tegen weersinvloeden en verlengen daardoor de levensduur van het hout.
- Als je voor hardhout kiest, kies dan voor Europees hardhout met FSC-keurmerk en/of Keurhoutlogo. Tweede keus is tropisch hardhout met FSC-keurmerk of Europees hardhout zonder keurmerk. Zie ook www.fscnl.org

Interview met Gonne en Bert Houtbeckers

12 jaar geleden hebben we de natuurvoedingswinkel van Gonne en Bert Houtbeckers in Voerendaal verbouwd. Toendertijd is de winkel, het magazijn en de kantoorruimte uitgebreid. Het plat dak moest vervangen worden, en zodoende kon constructief meteen rekening gehouden worden met het maken van een daktuin.

Een van de bijkomende redenen voor dit vraaggesprek is dat Bert in 2008 de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken, en de winkel overgenomen wordt door Irene Tak eind 2007.

Hoe kwamen jullie tot het besluit om 26 jaar geleden een natuurvoedingswinkel te beginnen?

Bert: "Mijn ouders en grootouders hadden ook al een kruidenierswinkel. Toen mijn vader overleed in 1960 heb ik samen met mijn moeder de winkel voortgezet. In 1970 heb ik de winkel overgenomen en de kruidenierswinkel veranderd in een zelfbedieningswinkel. In 1971 kwam Gonne ook in de zaak."

Gonne: "Bert tuiniert graag en was toendertijd met een aantal mensen bezig om de biologisch dynamische landbouw te bestuderen, en ik kocht altijd biologische producten in het winkeltje bij de Oliemolen in Heerlen. Dit was natuurlijk een bizarre situatie dat je geen producten uit je eigen winkel gebruikt. Dus op een gegeven moment in 1981 konden we niets anders dan het besluit nemen om omteschakelen naar een natuurvoedingswinkel".

Hoe kijken jullie terug op deze periode?

Gonne: "Het is een goede keuze geweest. We hebben nooit gedacht hadden we dat maar nooit gedaan'. We zijn ook heel dankbaar voor het vertrouwen dat veel mensen ons gaven in de beginjaren, om te verzekeren dat ze iedere week bij ons hun inkopen zouden komen doen. Wat een solidariteit. Dat gaf ons een basis. Daarnaast is Bert nog 5 jaar lang part time taxi chauffeur geweest om het financieel allemaal te bolwerken."

Bert: "Ook door de onvoorwaardelijke steun en hulp van Gonne op de achtergrond is het mogelijk geweest om de natuurvoedingswinkel tot bloei te brengen, en natuurlijk ook door onze trouwe medewerkers."

Waar onderscheiden jullie je van een "normale supermarkt" ?

Ten eerste onderscheiden we ons natuurlijk met onze producten die we verkopen. We verkopen alleen producten waarover ook op een morele en holistische wijze is nagedacht, zodat de mens en de aarde relatief weinig te lijden hebben.

Daarnaast komen veel mensen bij ons met een specifieke vraag over voedsel bij ziekte, dieeten enz. Zo'n vraag kan in een 'normale' supermarkt toch veel moeilijker beantwoord worden. Ook waarderen de mensen de rustige sfeer en de persoonlijke aandacht. In principe houden wij ons op de achtergrond, want er zijn ook mensen die graag anoniem willen winkelen. Onze winkel heeft tevens een sociale functie. Als we meer plaats hadden zouden we een koffiehoek willen inrichten.

Gemakkelijk is ook dat wij vrijdags en zaterdag de boodschappen thuis bezorgen (ook in Maastricht en omstreken tot Sittard).

Wat zijn jullie plannen voor de toekomst?

Gonne: "We beginnen met een trektocht met de fiets richting Finland. Daar trekken we een jaar voor uit. Daarna gaan we genieten van de nieuwe vrijheid, een nieuwe levensfase. Op een stukje grond elders in Voerendaal gaat Bert zijn "droomtuin" realiseren en ik ben van plan op kunstzinnig en muzikaal gebied (cello) nog van alles te ontdekken."

Hoe gebruiken jullie je daktuin ?

Onze daktuin grenst aan de keuken, en als het weer het toelaat eten we altijd buiten. We hebben o.a. frambozen, bosaardbeitjes, diverse bloemen en kruiden, maar ook een kerstboom in onze daktuin. We ervaren eigenlijk helemaal geen verschil met een gewone tuin. We hebben waarschijnlijk meer privacy en zon dan een verdieping lager en een mooi uitzicht over de tuinen van onze burens.

Waar moet je bij het gebruik van een daktuin rekening houden?

Je zult meer compost moeten gebruiken, en voorzichtig moeten zijn met scherpe voorwerpen. Ook moet je geen planten toepassen met sterke penwortels en/of doornen.

Door de kleinere laagdikte van de grond moet je in droge weersomstandigheden heel alert zijn met water geven. Toen wij afgelopen zomer 2 weken op vakantie zijn geweest, is het gras tot en met de wortels verbrand.

Kunnen jullie nog een tip geven voor toekomstige daktuin gebruikers?

We kunnen alleen maar adviseren: geniet zoveel mogelijk van je tuin, want ook van je daktuin kun je een paradijsje maken.

Nawoord

Bij deze willen wij in naam van alle klanten Gonne en Bert bedanken voor hun klantvriendelijke en persoonlijke benadering en voor de op deze wijze vormgegeven maatschappelijke betrokkenheid. Zij hebben in de praktijk gebracht dat een goed milieu bij jezelf begint !

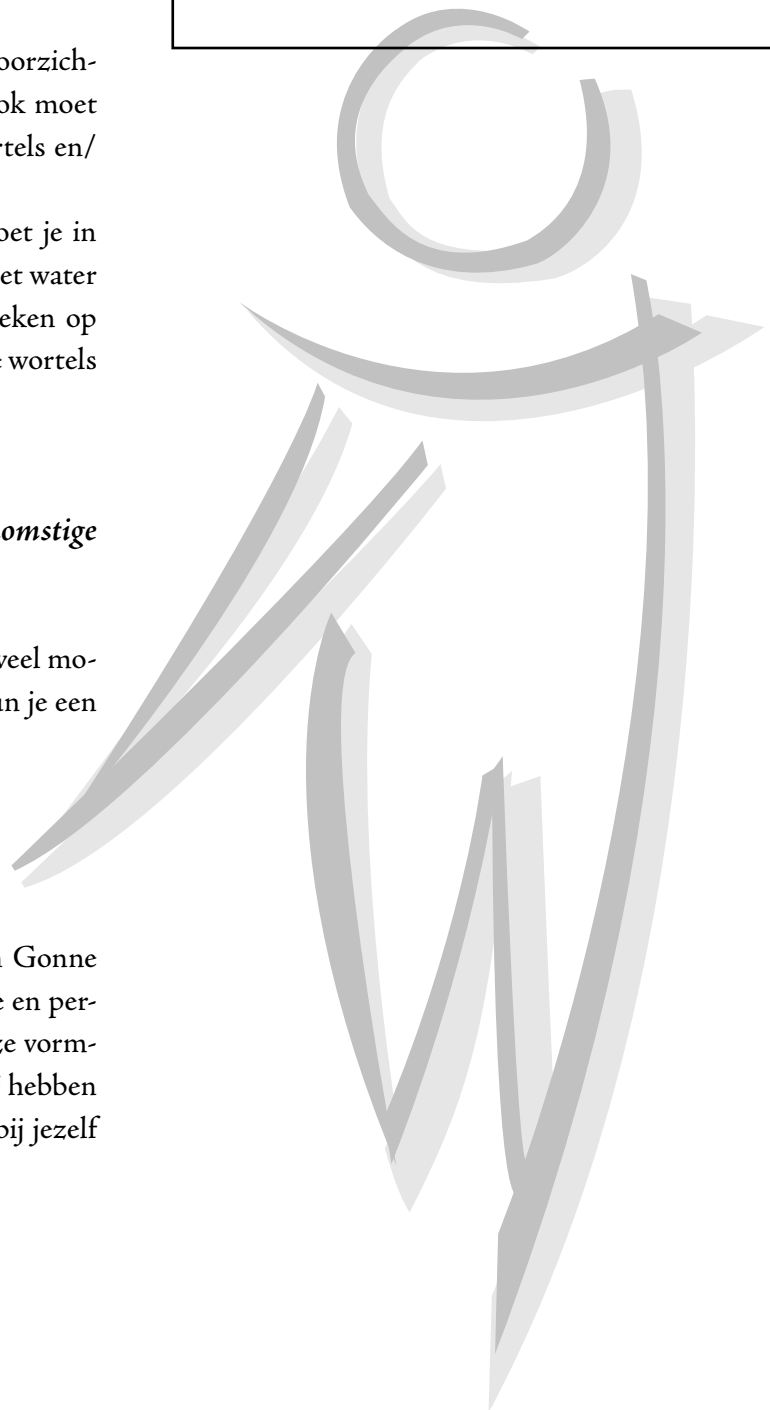
Op de Kleine Aarde in Boxtel is
op 29 januari en 9 februari 2007
een workshop:

WERELDVERBETEREN VOOR BEGINNERS

- hoe zet ik mijn idealen om in daden?
- hoe kan ik bijdragen aan een betere wereld/
- hoe voorkom ik cynisme en onverschilligheid?

Meer informatie:

www.dekleinearde.nl of tel: 0411-684921

GROENDAKEN

Steeds meer mensen maken de keuze voor een groen dak. De voornaamste reden is dat het mooi uitziet. Daarnaast creëer je een plek voor dieren en planten. Planten die voor zuurstof zorgen. De Oostenrijkse kunstenaar Hundertwasser zorgde er altijd voor dat waar hij bouwde de natuur werd gecompenseerd met een groendak.

Door de waterbuffering van het groendak ontlast je de waterzuiveringsinstallaties en neemt de luchtvochtigheid toe waardoor een gedeelte van de in de lucht rondwarrelende fijnstof gebonden wordt. Ook wordt de dakbedekking door de groenlaag beschermd tegen grote temperatuurverschillen en UV stralen, waardoor de levensduur van de dakbedekking aanzienlijk wordt verlengd.

Je kunt 3 soorten groendaken onderscheiden nl:

- de zogenaamde *gras- en/of sedumdaken*. Hoogte 3-10 cm. Gewicht: 40-120 kg/m². Vegetatie: mos, sedum, gras en kruiden. Bijna onderhoudsvrij.
- de zogenaamde *lichte daktuinen*. Hoogte 10-20 cm. Gewicht: 120-300 kg/m². Vegetatie: gras, kruiden, bloemen, heesters en struiken. Normaal tuinonderhoud.
- *daktuinen*. Hoogte meer dan 20 cm. Gewicht meer dan 300 kg/m². Vegetatie: geen beperkingen, zelfs bomen en vijvers. Normaal tuinonderhoud.

Het verschil is voornamelijk een kwestie van gewicht per m², waardoor je bij een bestaand dak al snel beperkt wordt tot een mos-sedumdak. Maar ook dan is het verstandig om een constructeur naar de afmetingen van de balklaag te laten kijken.

Een groendak bestaat uit:

- DE VEGETATIELAAG

Dat is het groen wat je ziet, het gras, de sedum enz. De beplanting kan gezaaid worden of er kunnen kant en klaar vegetatiematten worden aangebracht. Vegetanten, zoals de sedums, zijn goed bestand tegen droogte. Ze zijn voorzien van een waslaagje, dat verdamping tegengaat. Sedums wortelen ondiep. Meestal is 3 cm. substraat al voldoende. Grassen wortelen dieper. Op een plat dak heb je zeker 8 cm. nodig.

- DE SUBSTRAATLAAG

De substraatlaag is geen gewone tuinaarde. De substraatlaag moet worden afgestemd op de plantkeuze. Er zijn voorgemengde substraten en kant en klare

substraatmatten met vegetatie. Het substraat, bestaande uit organisch materiaal, gesteentekorrels en voedingsstoffen, moet in ieder geval goed vocht kunnen vasthouden.

- DE FILTERLAAG

De filterlaag voorkomt dat er geen grotere deeltjes in de regenwaterafvoer komen. De filterlaag is meestal een polypropyleen, polyetheen of een polyester vlies. Ter plaatse van dakranden en opstanden moet het vlies worden opgezet tot de bovenzijde van de substraatlaag.

- DE ISOLATIE EN/OF DRAINAGELAAG

Meestal alleen bij de zwaardere daken. De drainagelaag kan bestaan uit geëxpandeerde kleikorrels, en dient om het overtollige regenwater af te voeren naar de regenwaterafvoeren.

- DE DAKBEDEKKING

De dakbedekking moet natuurlijk waterdicht en wortelvast zijn. Meestal gebruiken we hiervoor het sterke en duurzame EPDM. Deze rubberachtige folie wordt op maat van het dak gemaakt.

Onderhoud:

Bij een sedumdak moet je 2x per jaar het onkruid eruit trekken. Een grasdak moet je 1-2x per jaar maaien, rond half juni en in september, om te voorkomen dat het gras verruigt. In ieder geval, hoe trager de plantengroei hoe minder onderhoud. Het beste is om planten te kiezen die op schrale grond goed gedijen.

Meer info:

“Handleiding daktuinen” van de gemeente Amsterdam te downloaden via www.dro.amsterdam.nl >> publicaties

